

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettelyt>Siviilioikeudelliset menettelyt>Menettelyjen määräajat

Yksityisoikeuden alalla ennen siirtymäkauden päättymistä meneillään olevat menettelyt ja vireille pannut oikeudenkäynnit jatkuvat EU:n lainsäädännön mukaisesti. Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa yhteisesti sovitun mukaisesti Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevat tiedot säilytetään Euroopan oikeusportaalissa vuoden 2022 loppuun.

Menettelyjen määräajat

Pohjois-Irlanti

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Kanteeseen vastaamisen määräaika – Ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen (*High Court*) menettelyissä Pohjois-Irlannissa asuvan vastaajan on vastattava tiedoksiantoasiakirjaan 14 päivän kuluessa sen tiedoksiannosta (määräys10) (tiedoksiantopäivä mukaan luettuna), mutta hän voi vastata kanteeseen myöhässä milloin tahansa ennen kuin hänelle annetaan tuomio. Tuomion jälkeinen kanteeseen vastaaminen edellyttää lupaa (Pohjois-Irlannin vuoden 1980 ylemmän oikeusasteen tuomioistuinjärjestelmän sääntöjen (*Rules of the Court of Judicature (Northern Ireland) 1980*)) määräys 12). Vastaajan olisi vastattava kanteeseen kuuden viikon kuluessa yksityiskohtaisten vaatimusten (*statement of claim*) tiedoksiannosta, kuuden viikon kuluessa paikalletulosta tai kuuden viikon kuluessa siitä, kun hänelle on annettu lupa antaa vastaus, sen mukaan mikä ajankohta on myöhäisempi (määräys 18). Alemman oikeusasteen siviilituomioistuimen (*County Court*) menettelyssä vastaaja olisi ilmoitettava aikomuksestaan vastata 21 päivän kuluessa kanteen tiedoksiannosta (Pohjois-Irlannin vuoden 1981 alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten sääntöjen (*County Court Rules*) määräys 12).

Tuomion täytäntöönpanon määräaika – vanhentumisaikojä koskevan Pohjois-Irlannin vuoden 1989 lain (*Limitation (Northern Ireland) Order 1989*) 16 §:n mukaan tuomioon ei voi hakea muutosta sen jälkeen, kun tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi tulemisesta on kulunut kuusi vuotta.

Vanhentumisaajat – Kuuden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan yleensä esimerkiksi

sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevien kanteiden nostamisen määräaikaan (vuoden 1989 vanhentumisaikojä koskevan lain 6 §); peräkkäisiin varkauksiin ja varastettujen esineiden (*converted goods*) omistusoikeuden menettämiseen liittyvien kanteiden nostamisen määräaikaan (vuoden 1989 vanhentumisaikojä koskevan lain 17 §).

Muiden asiatyypien vanhentumisaajat vaihtelevat. Esimerkiksi:

henkilövahingoista nostettaviin kanteisiin sovelletaan kolmen vuoden määräaikaa (vuoden 1989 vanhentumisaikojä koskevan lain 7 §).

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Vuoden 1980 ylemmän oikeusasteen tuomioistuinjärjestelmän sääntöjen määräyksessä 3 yhdessä vuoden 1978 tulkintalain (*Interpretation Act 1978*) 5 §:n kanssa ja vuoden 1981 alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten sääntöjen määräyksessä 43 yhdessä Pohjois-Irlannin vuoden 1954 tulkintalain (*Interpretation Act (Northern Ireland) 1954*) 39 §:n kanssa käsitellään korkeimman oikeuden oikeudenkäyntisääntöjen (*Rules of the Supreme Court*) ja alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten sääntöjen soveltamista ja tulkintaa määräaikojen laskemisen osalta.

Lauantain ja sunnuntain lisäksi Pohjois-Irlannissa vapaapäiviä ovat seuraavat yleiset vapaapäivät:

Uudenvuodenpäivä: 1. tammikuuta

Pyhän Patrikin päivä: 17. maaliskuuta

Pääsiäismaanantai: pääsiäisen jälkeinen maanantai

Pääsiäistiistai: pääsiäisen jälkeinen tiistai

Early May Bank Holiday: toukokuun ensimmäinen maanantai

Spring Bank Holiday: toukokuun viimeinen maanantai

Heinäkuun vapaapäivät: 12. ja 13. heinäkuuta

Summer Bank Holiday: elokuun viimeinen maanantai

Joulupäivä: 25. joulukuuta

Tapaninpäivä: 26. joulukuuta

Jos joulupäivä, tapaninpäivä tai uudenvuodenpäivä osuu viikonloppuun, seuraavasta arkipäivästä tulee vapaapäivä. Jos esimerkiksi 25. ja 26. joulukuuta ovat lauantai ja sunnuntai, maanantai ja tiistai ovat vapaapäiviä.

Lisäksi kaikki tuomioistuimet ovat suljettuina ylimääräisen päivän jouluna ja pitkäperjantaina.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Limitation (Northern Ireland) Order 1989 – Laissa säädetään useita menettelyn aloittamista koskevia määräaikoja ja asetetaan muita määräaikoja, joiden puitteissa esimerkiksi tuomio on pantava täytäntöön tai osapuolten on toteutettava muita toimia. Lisätietoja annetaan kysymykseen 1 annetussa vastauksessa.

Foreign Limitations Period Act 1984 – Lakia sovelletaan mitä tahansa sellaista lakia sovellettaessa, joka koskee käsiteltävien toimien vanhentumista niissä tapauksissa, joihin vaikuttaa ulkomainen laki tai ulkomaisen tuomioistuimen ratkaisu asiakysymyksessä ja joskus myös menettelykysymyksessä. Sitä sovelletaan väliviesmenettelyssä ja oikeudenkäynneissä Pohjois-Irlannin tuomioistuimissa aina silloin, kun toisen maan lainsäädäntö on otettava huomioon. Pohjois-Irlannin vuoden 1980 ylemmän oikeusasteen tuomioistuinjärjestelmän säännöt ja Pohjois-Irlannin vuoden 1981 alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten säännöt – Nämä ovat menettelyllisiä sääntöjä Pohjois-Irlannin siviilituomioistuimille ja ne sisältävät erilaisten toimien määräaikoja.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Kanteeseen vastaamisen määräaika alkaa yleensä kulua siitä päivästä, jona on saatu tieto menettelystä (ks. vastaus kysymykseen 1). Vanhentumisaikojä koskevan Pohjois-Irlannin lain (1989) mukaisesti määräajan alkamispäivä on yleensä asianomaisen tapahtuman päivämäärä, esimerkiksi tuomion täytäntöönpanon kuuden vuoden määräaika alkaa päivästä, jona tuomiosta tulitytäntöönpanokelpoinen.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Kyllä. Jos haaste on annettu tiedoksi postitse tai toimittamalla se postilaatikkoon, se katsotaan annetun tiedoksi seitsemäntenä päivänä (viikonloppu mukaan luettuna) toimituksen jälkeen (Pohjois-Irlannin vuoden 1980 ylemmän oikeusasteen tuomioistuinjärjestelmän sääntöjen määräyksen 10 sääntö 1), mutta jos

se postitetaan sunnuntaina, se luultavasti katsottaisiin annetuksi tiedoksi maanantaina kahdeksan päivää postittamisen jälkeen. Vastaavasti jos toimistoasianajaja (*solicitor*) antaa siviilihaasteen ensimmäisen luokan postissa, se katsotaan tiedoksi annetuksi seitsemäntenä työpäivänä postittamisen jälkeen (postituspäivää ei lasketa), mutta toisin kuin ylempään oikeusasteeseen tuomioistuinjärjestelmän säännöissä säädetään, seitsemän päivän määräaikaan eivät sisälly lauantait, sunnuntait ja yleiset vapaapäivät (Pohjois-Irlannin vuoden 1981 alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten sääntöjen määräyksen 43 sääntö 19A).

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Pohjois-Irlannin vuoden 1980 ylempään oikeusasteeseen tuomioistuinjärjestelmän sääntöjen määräyksen 3 sääntöä 2 sovelletaan kaikkiin kyseisessä laissa asetettuihin määräaikoihin tai jonkun toimen tekemiseksi tuomiossa, määräyksessä tai ohjeessa asetettuun määräaikaan. Jos toimi on tehtävä tietynä ajanjaksona tietyn päivän jälkeen tai siitä lähtien, määräaika yleensä alkaa välittömästi kyseisen päivän jälkeen. Jos toimi on tehtävä tiettyssä määrässä kokonaisia päiviä ennen tai jälkeen määrätyn päivän, suorittamispäivän ja määrätyn päivän välissä on oltava vähintään kyseinen määrä päiviä.

Pohjois-Irlannin vuoden 1981 alemman oikeusasteeseen siviilituomioistuinten sääntöjen määräyksen 43 sääntöä 17 sovelletaan kyseisissä säännöissä säädettyihin määräaikoihin. Jos jotain on tehtävä tietyn ajanjakson aikana tai tietyn tapahtuman jälkeen, määräaika alkaa kuluu tapahtumapäivää seuraavan päivän alusta, jollei erikseen mainita, että kyseinen päivä luetaan kuuluvaksi määräaikaan.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Pohjois-Irlannin vuoden 1980 ylempään oikeusasteeseen tuomioistuinjärjestelmän sääntöjen määräyksen 3 säännössä 2 säädetään, että jos kyseessä oleva enintään seitsemän päivän määräaika sisältää lauantain, sunnuntain tai yleisen vapaapäivän, joulupäivän tai pitkäperjantain, kyseistä päivää ei oteta huomioon. Määräyksen 3 säännössä 3 säädetään, että jollei tuomioistuin toisin määrää, kesäloma-aikaa ei lasketa kuuluvaksi mihinkään kyseisessä laissa säädettyyn määräaikaan tai sellaiseen määräaikaan, joka on päätöksessä tai ohjeessa määrätty oikeudenkäyntiasiakirjan tiedoksiantamiselle, toimittamiselle tai muuttamiselle. Määräyksen 3 säännössä 4 säädetään, että jos kyseisissä säännöissä tai tuomiossa, päätöksessä tai ohjeessa asetettu määräaika toimen suorittamiseksi korkeimman oikeuden kansliassa päättyy sellaisena päivänä, jolloin kanslia on suljettu eikä toimea voida sen vuoksi toteuttaa, toimi katsotaan suoritetuksi ajoissa, jos se suoritetaan seuraavana kanslian aukiolopäivänä.

Pohjois-Irlannin vuoden 1981 alemman oikeusasteeseen siviilituomioistuinten sääntöjen määräyksen 43 säännössä 17 säädetään, että jos kyseisissä säännöissä säädetään jotain tehtäväksi enintään kolmen päivän määräajassa, siihen määräaikaan ei lasketa kuuluvaksi lauantaita, sunnuntaita tai muita päiviä, jona kanslia on suljettuna. Jos toimen toteuttamisen määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai muuna päivänä, jona kanslia on suljettuna, toimen voi suorittaa seuraavana aukiolopäivänä. Viimeksi mainittua säännöstä sovelletaan myös päätöksessä tai määräyksessä tarkoitettuun määräaikaan.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Pohjois-Irlannin vuoden 1980 ylempään oikeusasteeseen tuomioistuinjärjestelmän sääntöjen määräyksen 3 säännön 1 mukaan tuomiossa, päätöksessä tai ohjeessa tai muussa asiakirjassa esiintyvällä sanalla 'kuukausi' tarkoitetaan kalenterikuukautta, jollei asiayhteydestä muuta johdu. Tämä ei kuitenkaan rajoita vuoden 1978 tulkintalain 5 §:n soveltamista sääntöihin.

Kun määräaika ilmaistaan vuosina, eli jos missä tahansa tuomiossa, määräyksessä, ohjeessa tai muussa asiakirjassa käytetään sanaa 'vuosi', sillä tarkoitetaan vastaavasti kalenterivuotta, vaikka asiasta ei ole mitään nimenomaista sääntöä.

Alemman oikeusasteeseen siviilituomioistuimen menettelyissä sovelletaan Pohjois-Irlannin vuoden 1954 tulkintalain 39 §:ää, jossa 'vuodella' tarkoitetaan 12 (kalenteri)kuukautta ja 'kuukaudella' kalenterikuukautta.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Pohjois-Irlannin vuoden 1980 korkeimman oikeuden oikeudenkäyntisääntöjen määräyksen 3 säännössä 2 säädetään, että jos toimi on suoritettava tietyn ajan kuluessa tai ennen tiettyä päivämäärää, määräaika päättyy, kun kyseinen päivä alkaa.

Pohjois-Irlannin vuoden 1981 alemman oikeusasteeseen siviilituomioistuinten sääntöjen ja Pohjois-Irlannin vuoden 1954 tulkintalain 39 §:n nojalla määräaika, joka päättyy tietynä päivänä tai jona lasketaan tiettyyn päivään saakka, sisältää päivän, jona määräaika päättyy.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Pohjois-Irlannin vuoden 1980 ylempään oikeusasteeseen tuomioistuinjärjestelmän sääntöjen määräyksen 3 säännössä 2 säädetään, että jos kyseessä oleva enintään seitsemän päivän määräaika sisältää lauantain, sunnuntain tai yleisen vapaapäivän, joulupäivän tai pitkäperjantain, kyseistä päivää ei oteta huomioon. Määräyksen 3 säännössä 3 säädetään, että jollei tuomioistuin toisin määrää, kesäloma-aikaa ei lasketa kuuluvaksi mihinkään kyseisessä laissa säädettyyn määräaikaan tai sellaiseen määräaikaan, joka on päätöksessä tai ohjeessa määrätty oikeudenkäyntiasiakirjan tiedoksiantamiselle, toimittamiselle tai muuttamiselle. Määräyksen 3 säännössä 4 säädetään, että jos kyseisissä säännöissä tai tuomiossa, päätöksessä tai ohjeessa asetettu määräaika toimen suorittamiseksi korkeimman oikeuden kansliassa päättyy sellaisena päivänä, jolloin kanslia on suljettu eikä toimea voida sen vuoksi toteuttaa, toimi katsotaan suoritetuksi ajoissa, jos se suoritetaan seuraavana kanslian aukiolopäivänä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

-

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Ylempään oikeusasteeseen tuomioistuimen tuomioon voi hakea muutosta yleensä kuuden viikon kuluessa ja alemman oikeusasteeseen siviilituomioistuimen päätöksiin 21 päivän kuluessa. Jos tietyn elimen tekemään päätökseen voi hakea tuomioistuimessa muutosta, määräaika sen tekemiseen on 21 päivää, jollei sovellettavassa laissa muuta säädetä.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Jos kantaja katsoo, että on olemassa poikkeuksellisia syitä, hän voi pyytää tuomioistuinta tekemään ratkaisun välittömästi ja ilman asiakirjojen tiedoksiantoa vastaajalle (yksipuolinen menettely). Jos tuomioistuin antaa määräyksen yksipuolisessa menettelyssä, kantajalle määrätään uusi istuntopäivä. Vastaajalla on oikeus osallistua istuntoon, jotta tuomari voi kuulla molempia asianosaisia ennen uuden määräyksen antamista.

Vanhentumisaikojen koskevan Pohjois-Irlannin lain IV (1989) osassa säädetään muista määräajan pidentämismahdollisuuksista. Vanhentumisaikaa voidaan pidentää esimerkiksi sen vuoksi, että kantaja on toimintarajoitteinen (vuoden 1980 vanhentumislain 48 §).

Jollei tuomioistuimen säännöissä toisin säädetä tai tuomioistuin toisin määrää, säännössä tai tuomioistuimessa asetettua määräaika, jonka aikana henkilö on suoritettava toimi, voidaan muuttaa osapuolten välisellä sopimuksella. Tuomareilla on lisäksi valtuudet muuttaa määräaikoja.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Ei. Asianosainen ei menetä kyseisen ulkomaisen lainsäädännön mukaista oikeuttaan.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Jos vastaaja ei määräajassa vastaa kanteeseen tai ilmoita vastaanottaneensa sitä, kantaja voi pyytää yksipuolista tuomiota. Vastaaja voi kuitenkin hakea muutosta annettuun ratkaisuun tai tuomioistuin voi kumota tuomion.

Myös muita asian käsittelyyn liittyviä seuraamuksia voidaan käyttää. Jos asianosaisen on esimerkiksi toimitettava asiantuntijanlausunto tiettyssä ajassa eikä määräaika noudateta, tuomioistuin voi määrätä, että kyseistä lausuntoa ei voida ottaa vastaan.

Tuomioistuin voi myös määrätä seuraamuksia esimerkiksi oikeuden halventamisesta.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Myöhästyneet osapuolet voivat pyytää tuomioistuimelta määräajan pidennystä. Jos määräajan ylittäminen on johtanut yksipuolisen tuomion antamiseen, tuomioon voidaan hakea muutosta tai voidaan pyytää sen kumoamista.

Päivitetty viimeksi: 04/03/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.